

a ji rozhodl. Je proto napadený postup odvolacího soudu bezvadný. Opominula-li žalovaná firma, majíc jej mylně za nedovolený, při odvolacím roku též přednésti nové okolnosti vhodné k vyvrácení nového přednesu žalobkyně, jde to na její vrub. Přihlížeti k nim až v dovolacím řízení není ovšem již dovoleno (§ 504 čřs.).

Čís. 8679.

Pozemková reforma.

Při rozvrhu přejímací ceny za zabraný majetek jest vyhraditi pořad práva podle § 2 čís. 7 nebo podle § 18 nesp. říz. Rozdíl mezi obojím způsobem.

(Rozh. ze dne 1. února 1929, R II 36/29.)

Do srovnalých usnesení nižších soudů o rozvrhu přejímací ceny za zabraný majetek, podal dovolací rekurs vlastník.

Nejvyšší soud zrušil usnesení rekursního soudu ohledně některých hypotekárních pohledávek a uložil rekursnímu soudu, by doplně řádně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Stěžovatel uplatňuje, že nejde o jmění svěřenské, nýbrž o jmění fideikomisární substitucí v jeho prospěch stížené, a hájí stanovisko, že podstata tohoto jmění nemohla býti dispositivemi substitučního držitele zatížena, že zatížení bylo nepřípustné a nemohlo býti ani spolupůsobením opatrovníka substitučního jmění a spoluopatrovníka stěžovatele jako substitučního čkatele a schválením substitučního soudu »sanováno«, že tedy pohledávky shora ve výroku uvedené nemohou býti z přejímací ceny za substituční nemovitosti, která představuje podstatu, přikázány, a vznesl proto proti přikázání tomu odpor. Mínil, že substitučnímu držiteli příslušelo jen právo poživací a buduje tedy patrně na předpisu § 613 obč. zák., ač jej necituje. Prvý soudce vypořádal se s touto námitkou tak, že praví, že sluší tu užiti aspoň obdobně předpisu § 635 obč. zák. a že uvedené hypoteční pohledávky, když se zatížení stalo se schválením substitučního soudu, zatěžují do $\frac{1}{3}$ i podstatu, avšak vlastník že netvrdí, že tato hranice byla překročena. Rekursní soud praví, že tu není sporných skutkových okolností a že jest tedy vyloučeno, by odpor byl poukázán podle § 231 ex. ř. na pořad práva, nýbrž spornou že je jen právní otázka, zda mají zmíněné hypoteční dluhy splaceny býti ze jmění, jak praví, »fideikomisárního« (roz. substitučního) či z vlastního jmění bývalého substitučního držitele, správněji, zda mají býti hrazeny z podstaty substitučního jmění, či jen z jeho užitkův a z ostatního (nesubstitučního, »alodního«) jeho jmění, ale ani tuto právní otázku neřešil, nýbrž ji vyřídil tím, že prostě praví, že »odpor takový jest zamítnouti«.

Řízení jest zřejmě neúplné. Aby se do věci jasně vidělo, nutno především znáti přesný obsah úkonu, jímž substituce zřízena, ale toho u spisů není. Toliko ve zvláštním výtahu z vložky zemských desk č. 233 je na listu B uvedena »Poznámka obmezení f. k. substituce« a ve zvláštním výtahu z vložky čís. 152 týchž desk na listu B vloženo právo vlastnické pro Rudolfa hraběte W. za omezení fideikomisární substitucí v § 1—4 a 6 testamentu Rudolfa Eugena říšského hraběte W. ve Vídni 15. února 1882. Dále jest nutně třeba znáti obsah zadlužovacích úkonů, na jichž základě hypoteční pohledávky knihovně vloženy, a teprve pak lze přistoupiti k řešení právní otázky. Bude-li to pravá fideikomisární substituce a nebude-li ve zřizovacím úkonu ohledně zadlužení zvláštního ustanovení, nýbrž bude-li tu platiti zákon, bude ovšem tu míti průchod § 613 obč. zák. a nikoli § 635. Avšak, stalo-li se zadlužení se spolupůsobením a schválením všech příslušných činitelů, nastane právní otázka, založilo-li to právo, i když se to stalo neprávem a proti zákonné povinnosti řečených činitelů. Stěžovatel, neujasniv si právní hlediska, neříká, že uplatňuje neplatnost zadlužovacích úkonů, ale podle všeho k tomu cílí a ovšem nemůže se ani jinak nadíti úspěchu, neboť, jsou-li úkony platné, je práva platně nabyto. Patrně by nemohlo jíti o nic jiného, než o nárok na neplatnost knihovních vkladů ve smyslu § 61—64 kn. zák., jenže by tu nebylo třeba žaloby, kdyby všechny rozhodné skutkové okolnosti byly bezesporné, nýbrž by pouhou spornou právní otázkou rozhodly soudy v pořadu stolic v řízení nesporném. K tomuto formálnímu pochodu sluší připomenouti i tu, jakž se v jiných případech již vícekrát státi musilo, že se podle § 47 náhr. zák. rozvrh přejímací ceny děje v řízení nesporném (nikoli exekucním) a že tu toliko rozvrhové zásady exekucního řádu, jež obsaženy jsou v § 216—218 ex. ř. dojdou použití, nikoli tedy, že by se bylo řídit při vyřizování odporu předpisem § 231 ex. ř., jenž se týče jen řízení, neobsahuje však rozvrhovou zásadu, právo hmotné. Místo toho má tu průchod § 2 čís. 7 nesp. říz., podle něhož sporné otázky skutkové, jež nelze zjistiti než formálním řízením průvodním, k jichž zjištění prostředky nesporného řízení nestačí a třeba tedy provéstí důkazy podle předpisů civ. soud. řádu — odkázati jest na pořad práva. Ale upozorniti sluší, že podle rozličnosti případu lze předsejiti i tak, že se podle § 18 nesp. říz. straně pořad práva vyhradí. Rozdíl je ten, že v případě § 2 čís. 7 musí soudce sám o to dbáti, by se v mezičasí »stav věci nezměnil« a musí proto, by věc nezůstávala do nedohledna nevyřízena, určiti straně (zde odporujícímu vlastníku) na pořad práva odkázané lhůtu k podání žaloby, kdežto v případě § 18 se věc v nesporném řízení rozhodne a nespokojená strana, již byl pořad práva vyhrazen, může podati žalobu kdykoli až do promlčení nebo do jiného pominutí nároku, a jest její věcí, by si vymohla případné prozatímní opatření ve smyslu § 381 a 382 ex. ř., pokládá-li je za potřebné a má-li pro ně zákonné důvody. Tím jsou jak po stránce hmotné tak po stránce formální dány potřebné pokyny pro další řízení, což musí stačiti, neboť, řešiti jednotlivé možnosti již předem, nebylo by místné, ano se neví, která možnost nastane, a nebude-li tedy rozbírání té které právní otázky zbytečným.